

afdeling
Ruimtelijk beleid en advies

steller
D.M. Brenkman

gouda
12 september 2023

dossiernummer
7393

telefoon
8331

onderwerp
Vaststelling Nota Bodembeheer en Bodemkwaliteitskaart

Gevraagd besluit

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad van de gemeente Gouda voor te besluiten:

1. De Nota Bodembeheer Midden-Holland 2023 en bijbehorende Bodemkwaliteitskaart BKK Midden-Holland 2022 vast te stellen, zoals bijgesloten in bijlage 1 en 2;
2. Deze in werking te laten treden een dag na de bekendmaking.

Toelichting

Met de Nota Bodembeheer Midden-Holland 2023 en bijbehorende Bodemkwaliteitskaart 2022 (BKK) wordt duurzaam, kostenbesparend en veilig beleid voor het hergebruik van grond en baggerspecie vastgelegd voor de komende 5 tot 10 jaar. Deze vervangen de huidige Nota Bodembeheer en Bodemkwaliteitskaart 2016. Met de herziening wordt beter aangesloten op de Omgevingswet die op 1 januari 2024 in werking treedt.

1 Nadere uitleg op gevraagd besluit

De herziening is tot stand gekomen op basis van meer recente gegevens, ervaringen met het beleid en nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen. De kern van het beleid voor de klassieke stoffen (PAK's, minerale olie, etc.) blijft hetzelfde maar er zijn ook enkele wijzigingen:

- Het beleid sluit beter aan op de Omgevingswet
- PFAS is geïntegreerd met het beleid voor de klassieke stoffen
- De nota is eenduidiger geschreven, wat onnodige discussie voorkomt
- Kleine beleidsveranderingen op het gebied van:
 - Baggerbeleid
 - Bodembeheergebied
 - Grondwaterbeschermingsgebieden

2 Argumenten

2.1 Het voorgestelde beleid is een verbetering ten opzichte van het huidige beleid

In de voorliggende ontwerp Nota bodembeheer blijft de kern van het beleid hetzelfde als in 2011 en 2016: bodemfunctie is leidend. Dit beleid is de afgelopen jaren namelijk goed uitvoerbaar en succesvol gebleken. Inmiddels zijn er ook recentere gegevens en ervaringen met het beleid waardoor er verbeteringen doorgevoerd kunnen worden:

- De nota is eenduidiger geschreven, wat onnodige discussie voorkomt
- Het beleid sluit beter aan op de Omgevingswet
- PFAS is geïntegreerd met het beleid voor de klassieke stoffen
- Kleine beleidsveranderingen op het gebied van:
 - Baggerbeleid
 - Bodembeheergebied

- Grondwaterbeschermingsgebieden

2.2 Er zijn nieuwe bodemkaarten

Voor PFAS is de gebruikte dataset (600+ meetpunten) voor de nieuwste kaarten beduidend groter dan de dataset voor de huidige kaart (70 meetpunten). Dit schetst een beter en meer secuur beeld van de gemiddelde verspreiding van PFAS in de bodem in de regio. Uit dit nieuwe beeld blijkt dat de bodem van diverse gemeenten in de regio minder PFAS bevat dan de huidige kaart aangeeft. Voor Gouda betekent dit een verbetering in kwalificatie van de klasse wonen/industrie naar de klasse landbouw/natuur.

2.3 Er wordt rekening gehouden met bodemdaling en het tekort aan grond in de regio

In het beleid wordt rekening gehouden met bodemdaling en de vraag naar bruikbare grond in Midden-Holland. Het wordt bijvoorbeeld mogelijk om baggerspecie in het buitengebied structureel te hergebruiken tegen bodemdaling. Hiermee wordt meer ruimte geboden dan het landelijk beleid. Met dit lokale beleid worden lokale opgaven aangepakt.

2.4 Er ontstaan geen (gezondheids)risico's als gevolg van grondverzet

Alle grond en bagger blijft voldoen aan de risiconormen die gelden voor het (toekomstig) landgebruik (=bodemfunctie is leidend). De landelijk vastgestelde normen worden als uitgangspunt voor het (her)gebruik van grond en baggerspecie gehanteerd. Hiermee worden (gezondheids)risico's voorkomen. Er worden geen versoepelingen doorgevoerd ten aanzien van de landelijke normen wat betreft de chemische kwaliteit van grond in relatie tot het bodemgebruik.

2.5 Het bespaart kosten

De kaarten uit de BKK verminderen de hoeveelheid benodigde bodemonderzoeken voor (gemeentelijke) projecten. In plaats daarvan mag men de kaarten uit de BKK gebruiken. Dit bespaart kosten en tijd.

2.6 Door het stimuleren van hergebruik van lokale grond wordt CO₂-uitstoot gereduceerd

Met de Nota bodembeheer is de gemeente minder streng dan de landelijke wetgeving voor lokaal¹ vrijkomende grond en bagger, zonder dat daarbij risico's optreden. Dit stimuleert het hergebruik van lokale grond ten opzichte van grond die van verder af komt. Uiteindelijk scheelt dit transportkilometers en daarmee CO₂-uitstoot.

3 Kanttekeningen

3.1 Er wordt geen bodemkwaliteitsverslechtering toegestaan op regionaal niveau in plaats van perceelniveau

Vanuit het landelijk kader geldt dat bij grondverzet een toets plaatsvindt op bodemgebruik (=bodemfunctie) én de aanwezige bodemkwaliteit(sklasse) van de locatie (=stand still-beginself). Hierbij geldt de strengste van deze twee als eis. Voor lokale grond uit het bodembeheergebied laten wordt de toets op aanwezige bodemkwaliteit losgelaten door alleen op bodemgebruik te toetsen (=bodemfunctie is leidend). Hiermee wordt de kwaliteitsinstandhouding gehanteerd op gebiedsniveau in plaats van perceelniveau. Onderstaande Tabel 1 geeft een schematische weergave voor wat voor locaties ons regionale beleid afwijkt t.o.v. het landelijke beleid:

Tabel 1: Verschil in eisen voor grondtoepassingen tussen landelijk beleid en gemeentelijk beleid.

Locatie	Bodemfunctie van locatie	Aanwezige kwaliteit(sklasse) van locatie	Eis vanuit landelijke regelgeving	Eis vanuit gemeentelijk beleid
X	Wonen	Industrie	Wonen	Wonen
Y	Industrie	Wonen	Wonen	Industrie
Z	Landbouw/natuur	Wonen	Landbouw/natuur	Landbouw/natuur

¹ Grond en/of baggerspecie die vrijkomt binnen het bodembeheergebied, zijnde: binnen regio Midden-Holland of maximaal 35 kilometer van de regio af.

Hierdoor is het mogelijk dat in een (vaak nieuwe) woonwijk met een aanwezige bodemkwaliteitsklasse landbouw/natuur toch grond van klasse wonen mag. Dit levert de eerder benoemde voordelen op, maar betekent ook dat de lokale kwaliteit mag verslechteren op locatieniveau. Er wordt gewaarborgd dat géén (gezondheids)risico's ontstaan, door te toetsen op het landgebruik. Door het beleid vindt als het ware een gunstige hoogwaardige herschikking van grond plaats in de regio; grond met kwaliteit wonen gaat naar woongebieden en grond met kwaliteit landbouw/natuur blijft beschikbaar voor het buitengebied.

Dit is geen geheel nieuw beleid: Sinds 2011 is dit het beleid voor klassieke stoffen en sinds 2020/22 ook voor PFAS als de grond uit de regio komt. Inmiddels is ruim ervaring opgedaan met dit beleid. Hieruit blijkt dat het wel tot de gewenste voordelen heeft geleid, maar niet tot conflicten of risico's. Met het voorgestelde beleid hanteren we dit ook voor PFAS als de grond maximaal 35 kilometer van de regio vandaan komt. Hierdoor hanteren we hetzelfde beleid voor PFAS als voor de klassieke stoffen.

4 Juridische- / financiële gevolgen

Een Nota bodembeheer en BKK zijn geldige beleidsdocumenten binnen het Besluit bodemkwaliteit (Bbk). Vanuit het Bbk (artikel 49) volgt dat vaststelling van beide documenten de uitgebreide voorbereidingsprocedure (afdeling 3.4 Awb) volgt. Met de herziening wordt beter aangesloten op de Omgevingswet die op 1 januari 2024 in werking treedt.

De kosten voor vaststelling en ambtelijke uren zijn opgenomen in de begroting van de uitvoeringstaken bodem. Vaststelling en uitvoering van dit beleid leidt niet hogere kosten. Het niet vaststellen van dit beleid leidt indirect tot hogere kosten voor gemeentelijke projecten waar grondverzet plaatsvindt.

5 Personele- / organisatorische gevolgen / duurzaamheid / positie mensen met een beperking

Met de Nota bodembeheer is de gemeente minder streng dan de landelijke wetgeving voor lokaal² vrijkomende grond en bagger, zonder dat daarbij risico's optreden. Dit stimuleert het hergebruik van lokale grond ten opzichte van grond die van verder af komt. Uiteindelijk scheelt dit transportkilometers en daarmee CO₂-uitstoot.

6 Communicatie / interactiviteit

De Nota bodembeheer 2023 en Bodemkwaliteitskaart 2022 (BKK) zijn tot stand gekomen in samenwerking met de Omgevingsdienst Midden-Holland en de daarbij aangesloten regiogemeenten. De ontwerp Nota bodembeheer 2023 en Bodemkwaliteitskaart 2022 hebben zes weken ter inzage gelegen. Hierop is één zienswijze ingediend bij gemeente Waddinxveen, deze heeft niet tot een wijziging geleid.

De Nota Bodembeheer Midden-Holland 2023 en bijbehorende Bodemkwaliteitskaart BKK Midden-Holland 2022 treden in werking een dag na de bekendmaking.

Burgemeester en wethouders van Gouda,
de secretaris, de burgemeester,

drs. R.C. Bakker
Bijlagen:

mr. drs. P. Verhoeve

² Grond en/of baggerspecie die vrijkomt binnen het bodembeheergebied, zijnde: binnen regio Midden-Holland of maximaal 35 kilometer van de regio af.

- Nota bodembeheer Midden-Holland 2023
- Bodemkwaliteitskaart Midden-Holland 2022
- Raadsbesluit Vaststelling Nota Bodembeheer en Bodemkwaliteitskaart